

Aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer mr. dr. K.H.D.M. Dijkhoff
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
19 januari 2017

Onderwerp
Uitvoeringswet
algemene verordening
gegevensbescherming

Uw kenmerk

Ons kenmerk
JtH/RvZ/RS/MF/2017/008

Bijlage(n)

Geachte heer Dijkhoff,

Op 9 december is de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming in consultatie gegaan. Met het wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad d.d. 27 april 2016 betreffende de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (hierna: de verordening). De uitvoeringswet strekt tevens tot intrekking van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Actal, het adviescollege toetsing regeldruk, maakt van de gelegenheid gebruik om een reactie te geven op de consultatieversie van de uitvoeringswet.

In aanloop naar de totstandkoming van de verordening heeft het Kabinet ingezet op vermindering van de regeldruk die voortvloeit uit de verordening. Onder meer zijn de regeldruk-effecten voor Nederland afzonderlijk onderzocht en aan de Tweede Kamer gerapporteerd.¹ De regeldrukeffecten van de verordening zelf zijn aanzienlijk. De regeldruk van de concept-verordening werd in 2013 ingeschat op € 1,4 miljoen per jaar aan administratieve lasten en op € 1,12 tot € 1,46 miljard per jaar aan nalevingskosten voor het bedrijfsleven.² In vergelijking met de Wbp (1,7 miljoen aan administratieve lasten op per jaar en € 72,5 miljoen aan nalevingskosten per jaar) een significante toename. De verordening en daaruit voortvloeiende effecten op de regeldruk werken rechtstreeks door. De verordening laat daarentegen op een aantal plaatsen ruimte aan de nationale wetgever om keuzes te maken. De Uitvoeringswet vult deze op een aantal punten in. Ze voorziet onder meer in de voor de uitvoering noodzakelijke toezichts- en handhavingsstructuren. Gezien de rechtstreekse werking van de verordening, is de ruimte voor een lasterluwere vormgeving van de wetgeving beperkt tot deze Uitvoeringswet.

¹ Kamerbrief d.d. 21 juni 2013.

² Sira consulting, Toetsing Europese Dataprotectieverordening, mei 2013

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@actal.nl

www.actal.nl
@actal_info

Regeldrukparagraaf ontbreekt nog

In het ter consultatie aangeboden wetsvoorstel is de regeldrukparagraaf nog niet ingevuld. Het geven van inzicht in de ingeschatte regeldruk in deze fase maakt het mogelijk om op dit punt reacties van maatschappelijke partijen te krijgen en het voorstel indien nodig verder in te vullen of aan te passen aan de hand van de ontvangen reacties.³ Het zorgt er verder voor dat het veld beschikt over alle benodigde informatie, wat de kwaliteit van de consultatie ten goede komt.

Maak oorsprong regeldrukeffecten (Europees of nationaal) inzichtelijk

Het wetsvoorstel betreft een nationale uitvoeringswet. Dit neemt niet weg dat het conform kabinetsbeleid nodig is om de regeldrukeffecten van Europese wetgeving in beeld te brengen. De memorie van toelichting (MvT) van de Uitvoeringswet biedt hier de aangewezen mogelijkheid toe.

Het (apart) in kaart brengen van de Europese en nationale regeldrukeffecten heeft als bijkomend voordeel dat derden in één oogopslag zien welk deel van de regeldruk wordt veroorzaakt door Europese wetgeving en welk deel door nationale wetgeving. Het eerder genoemde onderzoek kan als basis dienen voor het verder in kaart brengen van de Europese regeldrukeffecten. Het streven om nationale wetgeving zo beleidsneutraal mogelijk vorm te geven, kan op deze manier ook tot uiting komen.

Wij adviseren om in de regeldrukparagraaf zowel de regeldrukeffecten van de verordening als die van de uitvoeringswet op te nemen en deze apart te benoemen.

Wij adviseren in het verlengde om het bestaande onderzoeksrapport naar de Europese regeldrukeffecten te actualiseren en eventuele verschillen in regeldruk tussen de concept en definitieve verordening op een overzichtelijke manier weer te geven.

Verdere invulling regeldrukparagraaf

In de Uitvoeringswet is gestreefd naar een beleidsneutrale invulling van de verordening door zoveel mogelijk aan te sluiten bij het geldende recht onder de richtlijn en de Wbp. Daar waar nationaal uitzonderingen bestonden, zijn deze gehandhaafd. Gezien de substantiële verzwaring van de regeldruk als gevolg van de verordening, geven we mee om - daar waar mogelijk - niet te streven naar een beleidsneutrale omzetting, maar naar een lastenluwere invoering van de Uitvoeringswet en verordening.

Wij adviseren om daar waar mogelijk te kiezen voor een lastenluwere invoering van de nieuwe wetgeving en daarbij bijzondere aandacht uit te laten gaan naar het midden- en kleinbedrijf (MKB).

³ Zie tevens Aanwijzingen voor de regelgeving, nr. 256.

Ten behoeve van deze lastenluwere invoering geven wij voor de regeldrukparagraaf nog de volgende aandachtspunten mee:

- Een van de uitgangspunten van de Uitvoeringswet is een beleidsneutrale implementatie. Dit maakt dat de regeldruk als gevolg van reeds bestaande verplichtingen gelijk blijft. Indien de omzetting toch leidt tot wijziging van de regeldruk adviseren wij deze verschillen in beeld te brengen en noodzaak van een eventuele toename van de regeldruk nader aan te geven.
- Zoals hierboven aangegeven kan de omzetting van de huidige regelgeving in de Uitvoeringswet ook worden aangegrepen om wetgeving lastenluwer vorm te geven.⁴ Wij adviseren om in de MvT aan te geven of en op welke manier van deze mogelijkheid gebruik is gemaakt.
- Bij de totstandkoming van de verordening is bijzondere aandacht uitgegaan naar de effecten van de nieuwe wetgeving op het MKB. In de Kamerbrief van 21 juni 2013 is de verwachting opgenomen dat in de uiteindelijke verordening op grotere schaal wordt voorzien in de mogelijkheden van gedeeltelijke of gehele vrijstelling van verplichtingen voor het MKB en voor zelfstandigen zonder personeel (ZZP). Wij adviseren om in de MvT transparant te maken hoe de regeldrukeffecten op het MKB en de ZZP'ers uiteindelijk zijn uitgevallen.
- Op diverse plaatsen biedt de verordening mogelijkheden tot nadere sectorale invulling, zoals bij het stellen van nadere regels aan het transparantiebeginsel.⁵ In het geval er een voornemen bestaat om gebruik te maken van deze ruimte, is het nodig om de regeldrukeffecten te kwantificeren. Voorts adviseren we om deze effecten apart te benoemen.
- De verordening vervangt de geldende wettelijke bepalingen voor de meldplicht van datalekken. De bepaling over de meldplicht in de verordening wijkt enigszins af van de bepaling in de Wbp.⁶ Dit kan van invloed zijn op de verplichtingen en de grootte van de doelgroep (Q) waarop de verplichtingen rusten. Als dat het geval is, dan werkt dit door op de eerdere berekeningen van de (Europese) regeldruk. Wij adviseren om in de MvT in te gaan op de effecten van deze wijziging op de regeldruk.
- De toezichthouder zal naar verwachting nadere beleidsregels stellen, bijvoorbeeld op het gebied van bestuurlijke boetes. Beleidsregels zijn formeel genomen niet bindend, materieel gezien hebben ze dit effect doorgaans wel. Alhoewel een bevoegdheid van de toezichthouder, vragen wij daar waar mogelijk oog te hebben voor een lastenluwe invulling van deze beleidsregels, bijvoorbeeld door hier in de MvT aandacht aan te besteden.

⁴ In het advies "Lastenluwe implementatie" (2013) wordt ingegaan in op de mogelijkheid om Europese wetgeving lastenluwer te implementeren (<http://www.actal.nl/adviezen/voer-europese-regels-in-zonder-extra-lasten-voor-het-bedrijfsleven/>)

⁵ In de MvT wordt daarnaast onder meer melding gemaakt van artikel 6, derde lid, en artikel 49, vierde lid, van de verordening.

⁶ Pagina 63 MvT: Een belangrijk verschil ten opzichte van de bestaande meldplichten datalekken in artikel 34a van de Wbp is dat onder de Wbp geen algemene uitzondering is opgenomen op de meldplicht aan de Autoriteit persoonsgegevens. De Wbp kent slechts, in artikel 34a, zesde lid, een algemene uitzondering op de meldplicht aan betrokkene. De verordening kent een uitzondering op de meldplicht aan de toezichthoudende autoriteit, wanneer het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.

Tot slot

Het thans voorliggende wetsvoorstel betreft nog niet de definitieve versie van het wetsvoorstel. Wij zijn uiteraard bereid u nader te adviseren over de invulling van de regeldrukparagraaf. Wij vragen u de definitieve versie van het wetsvoorstel aan ons voor te leggen, zodat wij een ex ante toets op de regeldruk kunnen uitvoeren. Een afschrift van het advies is tevens gestuurd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (medeondertekenaar) en de minister van Economische Zaken, coördinerend bewindspersoon voor het regeldrukbeleid voor bedrijven.

Hoogachtend,

w.g.

J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris